

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: **Z. D.**, narozena X,
bytem M. L.,
zastoupena advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem,
sídlem Symfonická 1496/9, Praha,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 16. 3. 2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná přiznala manželů žalobkyně v roce 2001 starobní důchod. Protože manžel žalobkyně zemřel, žalovaná v roce 2016 přiznala žalobkyni vdovský důchod. V roce 2019 žalobkyně požádala o přepočítání starobního důchodu manžela s tím, že v původním rozhodnutí není zohledněna doba vojenské služby v letech 1953 až 1955.
2. O této žádosti žalovaná rozhodla tak, že zvýšila starobní důchod manžela žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje M K.

Nárok na doplatek důchodu posoudila tak, že žalobkyni jako procesní nástupnici manžela náleží doplatek za období 2014–2016, nenáleží jí ovšem doplatek za období 1998 až 2014. Důvod pro tento postup žalovaná shledala v tom, že podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, náleží doplatek pouze za pět let zpětně od uplatnění nároku na zvýšení důchodu vypláceného v nesprávné výši.

3. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky s tím, že jí náleží doplatek za celou dobu nároku, protože důchod byl vyměřen v nesprávné výši v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení. Žalovaná totiž věděla o vojenské službě manžela žalobkyně již v roce 1990. Byla tedy chyba žalované, že období vojenské služby do důchodu dříve nezapočetla, a důsledkem toho mu důchodové dávky nevyplácela v zákonné výši. Proto by měl být žalobkyni přiznán doplatek i za období 1998 až 2014.
4. Žalovaná své rozhodnutí změnila tak, že o několik dní upravila datum, od něhož žalobkyni náleží nárok na doplatek (5. 4. 2014 namísto původního 9. 4. 2014), a tomu odpovídajícím způsobem zvýšila též samotnou výši doplatku (5 843 Kč namísto původních 5 811 Kč). Věcně však žalobkyni nevyhověla, neboť setrvala na tom, že důchod nebyl manželů žalobkyně vyměřen v nesprávné výši v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení. V takovém případě náleží doplatek jen za pět let zpětně, nikoliv dobu dřívejší. V roce 1990 Úřad důchodového zabezpečení v Praze jako předchůdce žalované zaslal manželů žalobkyně Osobní list důchodového zabezpečení, který měl povahu dnešního informativního osobního listu důchodového pojištění. Vojenská služba žalobce je v této listině uvedena obecně v období 1953–1955 bez konkrétních dat. Tím byl manžel žalobkyně informován, že nejsou evidovány doklady k této době a žalobce je musí sám dohledat. Přesvědčivým důkazem pro zohlednění odpovídající doby pojištění bylo až potvrzení Odboru pro válečné veterány Ministerstva obrany ze dne 1. 4. 2019, doručený žalované dne 5. 4. 2019. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění mohla žalovaný žalobkyni doplatit zvýšení starobního důchodu jejího manžela nejvýše pět let od uplatnění nároku, tedy nikoli před dubnem 2014.
5. Proti rozhodnutí žalobkyně brojila žalobou, v níž namítla, že žalovaná nedostála své povinnosti zjistit úplný stav věci. Úřad důchodového zabezpečení v Praze byl předchůdcem České správy sociálního zabezpečení a existuje tu právní kontinuita. Pokud tedy žalovaná považovala zmínku o vojenské službě za neurčitou, měla z úřední činnosti tuto neurčitost vyjasnit. Bez právnického vzdělání nebyla žalobkyně s to vyznat se ve složitostech důchodového zabezpečení. Proto teprve nedávno zásluhou svého právního zástupce zjistila, že doba vojenské služby manžela nebyla zohledněna. V souladu s § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění náležel žalobkyni doplatek za celé období, nejen za posledních 5 let.
6. Ve vyjádření žalovaná sdělila, že dokument z roku 1990 neuvedl období vojenské služby mezi dobami zaměstnání nebo náhradními dobami. Tuto dobu nehodnotil ani osobní list důchodového pojištění, jenž tvořil součást rozhodnutí o přiznání starobního důchodu manželů žalobkyně. Dále žalovaná zopakovala, že až do dne 5. 4. 2019 nebyl uplatněn požadavek na zápočet nezhodnocené doby vojenské služby jakožto doby pojištění. Žadatel o důchod přitom nepotřebuje právnické vzdělání, aby z údajů uvedených na osobním listu důchodového pojištění zjistil nezhodnocení některé doby pojištění. V daném případě tudíž nelze uplatnit § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění ve smyslu, že důchod

byl vyplácen v nižší částce v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.

Posouzení věci

7. Žaloba není důvodná. Žalobkyně uplatnila vůči napadenému rozhodnutí jen obecnou argumentaci, aniž by konkrétně vyvracela jednotlivé argumenty žalované. Stručně tak lze uvést, že nebyl důvod, pro který by žalovaná měla dohledávat informace o vojenské službě manžela žalobkyně. V podrobnostech soud odkazuje na dostatečně výstižné rozhodnutí žalované.
8. Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění se mimo jiné důchod zvýší ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom *doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení*. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.
9. Právě nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení se žalobkyně dovolávala – Česká správa sociálního zabezpečení podle ní měla sama vyhledat informace o vojenské službě manžela žalobkyně.
10. Dokazování v řízeních vedených podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění do 31. 12. 2018, se řídí obecnou úpravou obsaženou ve správním řádu z roku 2004 (a před tím správního řádu z roku 1967), nestanoví-li tento zvláštní zákon jinak. Správní orgán rozhodující o dávce důchodového pojištění je povinen postupovat v řízení tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Je tedy jeho povinností si v souladu s § 50 odst. 2 správního řádu opatřit podklady k vydání rozhodnutí, a to při veškeré potřebné součinnosti účastníků řízení (srov. v podrobnostech rozsudek NSS č. j. 3 Ads 81/2010-493 ze dne 13. 1. 2011 včetně odkazů na další judikaturu).
11. Z toho vyplývá, že především správní orgán je odpovědný za zjištění skutkového stavu a tedy i opatřování podkladů pro jeho dostatečné zjištění (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 61/2012-15 ze dne 4. 7. 2012). Účastník řízení nemusí relevantní důkazy pro zjištění skutkového stavu dokládat, musí je nicméně označit. Je pak na správním orgánu, aby dostál své zákonné povinnosti a označené relevantní důkazy obstaral (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 20/2013-64 ze dne 27. 6. 2013).
12. V souzené věci to znamená, že prvotní povinnost zjistit skutkový stav tížila žalovanou, ovšem žalobkyně, potažmo její manžel jako procesní předchůdce, měli povinnost uvést odpovídající tvrzení a označit důkazy na jejich podporu (v době podání žádosti podle § 34 odst. 3 správního řádu z roku 1967).
13. Manžel žalobkyně požádal o starobní důchod prostřednictvím žalobkyně dne 5. 10. 2000. Podle této žádosti ovšem neuvedl dobu vojenské služby a nepřiložil potvrzení vydané příslušným vojenským orgánem, popřípadě vojenskou knížku (§ 85 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Z žádosti či jejích příloh tak nevyplývalo,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.

že by manžel žalobkyně požadoval zohlednění doby vojenské služby. V osobním listu důchodového pojištění, který byl přílohou rozhodnutí o přiznání starobního důchodu, pak nebyla vojenská služba započtena, což je z něj dosti zjevné.

14. Manžel žalobkyně proti tomu ovšem nebrojil, poprvé byla doba vojenské služby u žalované uplatněna žalobkyní až v roce 2019 na základě odpovídajícího potvrzení Odboru pro válečné veterány Ministerstva obrany. Před rokem 2019 tedy žalobkyně a její manžel netvrdili v řízení o důchodu rozhodné skutečnosti a neoznačili k tomu jediný důkaz. Nedali žalované jediný důvod, proč by měla zohlednit dobu vojenské služby, ač k tomu měli dostatek příležitostí.
15. Nebyl ani důvod, aby žalovaná tuto dobu zjišťovala vlastní činností. Podklady si orgán opatřuje především z údajů uvedených v evidenčních listech důchodového pojištění a na základě šetření prováděného podle § 11 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalobkyně ovšem neprokazovala, že by žalovaná měla před rokem 2019 k dispozici nezbytné informace o vojenské službě jejího manžela. Neurčitá poznámka o vojenské službě v informativním osobním listu důchodového zabezpečení touto informací není, neboť není vůbec zřejmý její původ (a tedy ani relevance – zda třeba pochází z nějakého evidenčního listu). Jediné, co z této poznámky plyne, že orgány sociálního zabezpečení *měly v roce 1990 informace nedostatečné*. V řízení pak nebylo ani prokázáno, že by žalovaná vůbec měla tento osobní list důchodového zabezpečení k dispozici a mohla na jeho základě manžela žalobkyně upozornit na chybějící doklady v řízení o jeho žádosti o starobní důchod. (Odkaz na „právní kontinuitu“ v tomto ohledu není řádným žalobním bodem, protože z něj žalobkyně nic konkrétního nedovozovala.)
16. Žalobkyně tedy neprokázala žádný nesprávný postup orgánu sociálního zabezpečení, natožpak nesprávný postup, v jehož důsledku by byl důchod přiznán v nižší částce, než v jaké náležel. Tomu odpovídá doplacení důchodu pouze pět let zpětně ode dne uplatnění nároku na jeho zvýšení podle § 56 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění.
17. Z uvedených důvodů je napadené rozhodnutí žalované v souladu se zákonem. Soud proto žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšné žalované náhrada nákladů nenáleží. Žádná z účastnic proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 29. března 2021

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje M. K.